

§ 231/18

Dnr LS2018-0439

Remissyttrande avseende God och nära vård

Beslut

Regionstyrelsens beslut

Remissyttrande till Socialdepartementet avseende God och nära vård – en primärvårdsreform lämnas enligt bilaga.

Bilaga § 231/18

Ärendebeskrivning

Region Uppsala har beretts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet God och nära vård – en primärvårdsreform (SOU 2018:39). Utredningen berör i huvudsak den långsiktiga färdplanen på nationell nivå som kan stödja omställningsarbetet på lokal nivå.

Delbetänkandet lämnar förslag som tydliggör primärvårdens roll som navet i vården och omsorgen. Region Uppsala vill betona vikten av att det är invånarnas behov som är utgångspunkten och drivkraften för kommuner och landsting/regioner i omställningen till en god, jämlik och nära vård. Det finns behov att stödja den utvecklingen i nära samverkan med länets kommuner då båda huvudmännen är ansvariga för innehållet i primärvården. Samverkan mellan olika huvudmän och aktörer är en av de viktigaste frågorna för att klara framtidens utmaningar. Den nära vården måste kunna utvecklas från lokala behov och förutsättningar. Primärvården behöver ta en mer aktiv roll för personer med akuta behov såväl som en mer utvecklad vård- och omsorgsnivå för befolkningen. Region Uppsala vill särskilt lyfta fram behovet av teamutveckling och att arbeta utifrån bästa effektiva omhändertagande nivå. Region Uppsala ställer sig positiv till att landsting/regioner ska rapportera in uppgifter till en nationell databas för vårdgivare i primärvården då det väsentligen förbättrar förutsättningarna att säkerställa en god och jämlik vård såväl regionalt som nationellt.

Kostnader och finansiering

Region Uppsala är positivt inställd till den statliga finansiering av specialisttjänster som föreslås. Det framgår dock inte av utredningen i övrigt vilka resurser som kommer krävas för att genomföra förslagen eller hur en omfördelning av sådana resurser ska ske.

Ett önskemål från Region Uppsala är att utredningen framåt har fokus på ekonomiska konsekvenser och hanteringen av dessa och se över hur det som ingår i vårdval primärvård i högre utsträckning kan harmoniseras.

Konsekvenser

Förslagen i utredningen ger bättre förutsättningar att följa och säkerställa en nära, god och jämlik vård som utgår från invånarnas behov.

Beredning

Region Uppsala har drivit ett omställningsarbete sedan början av 2017 då startskottet gick för att ta fram en målbild för primärvårdens roll i framtidens hälso- och sjukvård. Omställningsarbetet övergick under hösten 2017 i att omfatta framtidens hela hälsosystem i länet. I juni beslutade regionfullmäktige om målbild och strategier för effektiv och nära vård 2030, som nu har övergått i en genomförandefas. Vårt regionala omställningsarbete har inspirerats av omställningsarbetet såväl nationellt som av arbetet i andra landsting och regioner. Då den statliga utredningen God och nära vård arbetat öppet och i dialogform, har det även funnits möjlighet att under arbetets gång påverka inriktningen för förslagen i det delbetänkande som nu lämnats.

Remissyttrandet har tagits fram av i samarbete med Akademiska sjukhuset, Enköpings lasarett, Nära vård och hälsa. Länets kommuner har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter. Remissyttrandet kommer tas upp på Primärvårdsforum där privata vårdgivare inom primärvården deltar. Beredningsgruppens synpunkter har varit samstämmiga varför Region Uppsalas samlade yttrande bygger på bred konsensus bland berörda verksamheter.

Yrkanden

Regionstyrelsens ordförande Börje Wennberg (S) yrkar bifall till föreliggande förslag.

Ordföranden finner att regionstyrelsen beslutar enligt föreliggande förslag.

Kopia till

Socialdepartementet

Hälso- och sjukvårdsavdelningen
Marie-Louise Rönnbäck
e-post: marie-
louise.ronnback@regionuppsala.se

Socialdepartementet

Remissyttrande avseende delbetänkandet God och nära vård – en primärvårdsreform (SOU 2018:39)

Sammanfattande överväganden

Region Uppsala instämmer i huvudsak till utredningens förslag, men vill lämna följande kompletteringar.

Kompletterande synpunkter

5.3 Primärvårdens uppföljning på aggregerad nivå

Utredningen föreslår att landsting/regioner ska rapportera in uppgifter till en nationell databas från vårdgivare inom primärvården.

Region Uppsala ställer sig bakom förslaget då det ger bättre förutsättningar jämfört med idag att följa och säkerställa en god och jämlik vård inom primärvården.

7. Samverkan

Utredningen har fått som tilläggsuppdrag att i detta delbetänkande särskilt beakta införandet av den nya lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård.

Region Uppsala anser att samverkan mellan olika huvudmän och aktörer är en av de viktigaste frågorna för att klara framtidens utmaningar. Det är ofta i vårdens övergångar som det brister i kommunikation och samordning. I januari 2018 kom en ny lag om samverkan, Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, som i flera delar av landet resulterat i ett gediget samverkansarbete. Region Uppsala och länets kommuner arbetar nära utifrån vad som skapar värde för länets invånare och där gemensamma resurser används på bästa sätt. Region Uppsala vill därför särskilt uppmärksamma hur viktigt det är att vården planeras gemensamt och att de uppföljningssystem som vården ska använda står på en gemensam grund. Resultatet såväl medicinskt som upplevd kvalitet blir då mer jämlikt och landsting/regioner samt kommuner kan då styra mot samma mål.

Region Uppsala

Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.regionuppsala.se

8.1 Nationell plan för en god och nära vård

Utredningen föreslår en fördjupad målbild och färdplan: från akutsjukhus till nära vård. Region Uppsala välkomnar en nationellt långsiktig färdplan som kan stödja omställningsarbetet på lokal nivå. Region Uppsala vill ytterligare betona vikten av att det är patienternas och brukarnas behov som är utgångspunkten och drivkraften för kommuner och landsting/regioner i omställningen till en god och nära vård. Ett personcentrerat arbetssätt och samskapade tjänster är ett stöd i arbetet. Region Uppsala ställer sig bakom att en resursomställning från sjukhusvård till primärvård och nära vård är angelägen och att staten såväl som huvudmännen har ett gemensamt ansvar för att åstadkomma detta.

8.4 Systematisk nationell uppföljning av primärvården på aggregerad nivå

Utredningen föreslår att reformen behöver följas upp på en aggregerad nivå med förslag på ett antal indikatorer. Region Uppsala ställer sig bakom förslaget om att följa upp omställningen på nationell nivå. Förslagen om indikatorer behöver förankras ytterligare innan genomförande.

9.2 Nationellt utformat grunduppdrag för primärvården

Delbetänkandet lämnar förslag som tydliggör primärvårdens roll som navet i vården och omsorgen. Samspelet med övriga insatser från annan specialistvård på och utanför sjukhuset lyfts fram samt samspelet med kommunal hälso- och sjukvård. Utredaren föreslår en modernisering av primärvårdens formulerade uppdrag. Syftet med en sådan ändring är att tydligt markera att primärvården är den vårdnivå dit befolkningen i första hand ska vända sig med sina hälso- och sjukvårdsbehov. För att skapa förutsättningar för en stark och likvärdig primärvård i Sverige föreslår utredningen att primärvårdens grunduppdrag regleras i en förordning.

Region Uppsala anser att det finns behov av att stödja utvecklingen mot en god, jämlik och nära vård. Inom Region Uppsala pågår ett stort omställningsarbete i nära samverkan med länets kommuner med en gemensam målbild om en effektiv och nära vård 2030. Då primärvården är kontaktytan och ingången för befolkningen ser Region Uppsala positivt på att vårdnivån primärvård är den nivå som tillhandahåller förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov, patientens individuella behov samt rehabiliterande åtgärder. Primärvården behöver ta en mer aktiv roll för personer med akuta behov såväl som en mer utvecklad vård- och omsorgsnivå för befolkningen. Det finns behov av att kunna ställa om hälsosystemet från en sjukhustung vård till en mer nära vård. Det kan med fördel göras via en mer koncentrerad vårdservice i vårdcentrum som är geografiskt spridda i länet. I förslaget om effektiv och nära vård 2030 finns förslag på vårdcentrum som erbjuder dygnet-runt-öppen akutverksamhet på primärvårdsnivå, är utgångspunkt för mobila team, erbjuder närvårdsplatser för att avlasta akutsjukhusen och utgör en knutpunkt för utflyttad specialiserad vård. Patienter med medicinska problem kombinerat med stora omvårdnadsbehov, exempelvis multisjuka äldre, kan med fördel vårdas på ett vårdcentrum såvida inte akutsjukhusets resurser behövs i behandlingen.

Inom Region Uppsala pågår en utveckling mot en mer nära vård i nära samverkan med länets kommuner. Detta är en utveckling som vi delar med övriga landet. Region Uppsala är positiva till att utredningen markerar att både landstingen och kommunerna

är ansvariga för innehållet i primärvården, men det beskrivs relativt övergripande med få detaljer. Utredningen ger flera mer detaljerade förslag men det är fortfarande ottydligt vad gäller förpliktande rekommendationer till landstingen.

Region Uppsala anser att förslagen innebär en inskränkning i den kommunala självstyrelsen och att dessa inte är proportionerliga i förhållande till vad som vill uppnås. Region Uppsala anser att det är tveksamt huruvida en förordningsstyrd reglering skulle kunna bidra till en utveckling mot en god och nära vård i hela landet som utgår från befolkningens behov. I det fall staten ändå går vidare med en förordningsstyrd reglering anser Region Uppsala att en sådan reglering ger utrymme för att organisera delar av primärvårdsuppdraget utanför det obligatoriska vårdvalet, vilket är en förutsättning för utvecklingen av en viss koncentration av den nära vården och en mer nära vård i samverkan med länets kommuner.

9.5 Konsekvensanalys

Utredaren skriver att den omstrukturering av hälso- och sjukvården som utredningen har i uppdrag att stödja och samordna, och de förslag som lämnas i delbetänkandet kring tydliggörande av primärvårdens uppdrag, bedöms bidra till att hälso- och sjukvården ska kunna leva upp till målet: en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen (3 kap 1 § HSL).

Region Uppsala anser att huvudmännen bör se hur uppdrag, patientavgifter och ersättningssystem som ingår i vårdval primärvård kan harmoniseras i högre utsträckning.

10.2 Möjligheten till fast läkarkontakt i primärvården

Utredningen skriver om vikten av kontinuitet och föreslår att det ska förtydligas att patienten informeras om möjligheten att få tillgång till och välja en fast läkarkontakt i primärvården.

Region Uppsala anser att det är angeläget att utveckla kontinuitetsbaserade hälsosystem. Region Uppsala anser att det i grunden är positivt att utredningen, i syfte att öka jämlikheten i vården, förtydligar befintlig lagstiftning med ansvaret att tillhandahålla en fast läkarkontakt i primärvården. Region Uppsala föreslår en annan formulering för att i linje med utredningens inriktning vidga uppdraget och bredda kompetens och rekryteringsunderlaget. Region Uppsala föreslår därför att fast läkarkontakt i primärvården i första hand bör vara specialist i allmänmedicin eller geriatrik och i andra hand specialist inom andra lämpliga specialiteter. Vården ska utgå från invånarnas behov och preferenser vilket innebär att behovet av och önskemålet om fast läkarkontakt varierar bland invånarna. Region Uppsala vill särskilt lyfta fram behovet av teamutveckling och att arbeta utifrån bästa effektiva omhändertagande nivå.

Region Uppsala anser att det krävs vidare konsekvensanalys och utredning av vad det skulle innebära att sätta ett tak för listning. Region Uppsala håller med utredningen om att det finns behov av att se över hur många gånger en person kan byta vårdgivare.

10.3 Steg mot säkrad bemanning

Delbetänkandet beskriver konsekvenser som kostnaden för nya ST-läkare och föreslår en statlig finansiering av 1250 specialiseringstjänster.

Region Uppsala är positivt inställda till statlig finansiering, men anser att det finns behov av finansiering av 1500 tjänster för att täcka det framtida personalbehovet. Det är positivt att utredningen föreslår åtgärder för att finansiera en framtida god kompetensförsörjning, men det vore önskvärt att utredningen också har fokus på ekonomiska konsekvenser och hanteringen av dessa.

För Region Uppsala

Börje Wennberg
Regionstyrelsens ordförande

Staffan Isling
Regiondirektör